

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ[:Ματθ.1,1-25]

Ερμηνεία Ιερού Χρυσοστόμου στο εδάφιο:

*«**Ἰακῶβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός**»*[Ματθ. 1,16] από τον υπομνηματισμό του αγίου Ιωάννη Χρυσοστόμου

στο **«κατά Ματθαίον»** ευαγγέλιο

[ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ]

*«**Ἰακῶβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός***(:και ο Ιακώβ γέννησε τον Ιωσήφ, τον αρραβωνιαστικό της Μαρίας. Αλλά και η Μαρία καταγόταν από το ίδιο γένος από το οποίο καταγόταν και ο Ιωσήφ. Από τη Μαρία αυτή, η οποία ήταν απόγονος του Δαβίδ και του Αβραάμ, γεννήθηκε ο Ιησούς που επονομάζεται Χριστός)*»*[Ματθ.1,16]

Αφού λοιπόν κατονόμασε όλους τους προγόνους και έφτασε στον Ιωσήφ, δεν σταμάτησε σε αυτό το σημείο, αλλά πρόσθεσε: **«Ο Ιωσήφ, ο άνδρας της Μαρίας»**, αποδεικνύοντας έτσι ότι **εξαιτίας της τον περιέλαβε στο γενεαλογικό δέντρο που ανέφερε**. Έπειτα ακούγοντας τη φράση **«άνδρα Μαρίας»**, για να μη νομίσεις ότι γεννήθηκε σύμφωνα με τον κοινό νόμο της φύσης, **πρόσεξε πώς το διορθώνει αυτό με τα παρακάτω που λέει**. Άκουσες, λέει, τη λέξη **άνδρας**, άκουσες τη λέξη **μητέρα**, άκουσες το όνομα που ορίστηκε για το παιδί, άκουσε λοιπόν και το πώς γεννήθηκε αυτό: **«*Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν***(:η γέννηση του Ιησού Χριστού έγινε με τον εξής υπερφυσικό και πρωτοφανή τρόπο)**»**[Ματθ.1,18]. Για ποια γέννηση μου μιλάς; Πες μου, αν και ανέφερες τους προγόνους. Θέλω όμως να μου μιλήσεις και για το πώς έγινε η γέννηση. Είδες πως ανέβασε ψηλά τον ακροατή; Καθώς επρόκειτο κάτι πιο καινούργιο να πει, υπόσχεται να μιλήσει και για τον τρόπο.

Πρόσεξε την άριστη συμφωνία των λεγομένων. Δεν πηγαίνει ο συγγραφέας κατευθείαν στη γέννηση, αλλά πρώτα μας θυμίζει σε ποια σειρά βρισκόταν αν αρχίσουμε να μετράμε

από τον Αβραάμ[Γέν.49,10: *«οὐκ ἐκλείπει ἄρχων ἐξ Ἰούδα καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἐὰν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ, καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν(Δεν θα λείπει ἀρχοντας ἀπὸ τὴν φυλὴ Ἰούδα καὶ ἀρχηγός ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους του, μέχρις ὅτου ἔλθει Εκείνος, στὰ χέρια του ὁποῖου ἀπόκεινται οἱ ἐξουσίες. Αυτός θα εἶναι ἡ ἐλπίδα καὶ ἡ προσμονὴ τῶν λαῶν, ὁ Μεσσίας)»*], σε ποια σειρά ἀπὸ τὸν Δαβίδ, σε ποια ἀπὸ τὴ μετανάστευση ἀπὸ τὴ Βαβυλώνα, καὶ με ὅλα αὐτὰ ἀναγκάζει τὸν ἀκριβολόγο ἀκροατὴ νὰ ἐρευνήσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν ἐτῶν, ἀποδεικνύοντας ἔτσι ὅτι αὐτὸς ἀκριβῶς εἶναι ὁ Χριστός, γιὰ τὸν ὁποῖο προφήτευσαν οἱ προφῆτες.

Ἄν μετρήσεις τὶς γενιές καὶ πεισθεῖς ἀπὸ τὸ μέτρημα τῶν χρόνων ὅτι αὐτὸς ἀκριβῶς εἶναι ἐκεῖνος γιὰ τὸν ὁποῖο μιλοῦν οἱ προφῆτες, εὐκόλα θα παραδεχθεῖς καὶ τὸν θαυματουργικὸ τρόπο τῆς γεννήσεώς Του. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐπρόκειτο νὰ πει κάτι πάρα πολὺ σπουδαῖο, ὅτι δηλαδὴ γεννήθηκε ἀπὸ παρθένο, προτοῦ νὰ λογαριάσῃ τὸν χρόνο, συγκαλύπτει αὐτὸ που εἰπώθηκε *«τὸν ἄνδρα τῆς Μαρίας»*, μάλλον συντομεύει τὴν ἴδια τὴ διήγηση τῆς γεννήσεως. Ἀπαριθμεί λοιπὸν ἀπὸ δώ καὶ πέρα τὰ χρόνια, θυμίζοντας στὸν ἀκροατὴ, ὅτι αὐτὸς ἀκριβῶς εἶναι Εκείνος, τὸν ὁποῖο ὁ πατριάρχης Ἰακώβ εἶπε ὅτι θα ἔλθει ἀφοῦ ἐξέλιπαν στὸ μέλλον οἱ ἀρχόντες τῶν Ἰουδαίων.

Γι' αὐτὸν ὁ προφῆτης Δανιὴλ προφήτευσεν ὅτι θα ἔλθει, ἀφοῦ περάσουν πολλές χρονικὲς περιόδους ποὺ τὶς ὀνομάζει *«εβδομάδες»*[Δαν.9,25-27: *«καὶ γνώση καὶ συνήσεις· ἀπὸ ἐξόδου λόγου τοῦ ἀποκριθῆναι καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι Ἱερουσαλὴμ ἕως χριστοῦ ἡγουμένου εβδομάδες ἑπτὰ καὶ εβδομάδες ἐξηκονταδύο· καὶ ἐπιστρέψει καὶ οἰκοδομηθήσεται πλατεῖα καὶ τείχος, καὶ ἐκκενωθήσονται οἱ καιροί. καὶ μετὰ τὰς ἐβδομάδας τὰς ἐξηκονταδύο ἐξολοθρευθήσεται χρῖσμα, καὶ κρίμα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ· καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ σὺν τῷ ἡγουμένῳ τῷ ἐρχομένῳ καὶ ἐκκοπήσονται ἐν κατακλισμῷ, καὶ ἕως τέλους πολέμου συντετμημένου τάξει ἀφανισμοῖς. καὶ δυναμώσει διαθήκην πολλοῖς, ἐβδομάς μία· καὶ ἐν τῷ ἡμίσει τῆς ἐβδομάδος ἀρθήσεταιί μου θυσία καὶ σπονδή, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων, καὶ ἕως τῆς συντελείας καιροῦ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν(Μάθε καὶ κατανόησε*

καλά, ότι από την ημέρα, που θα εκδοθεί διάταγμα για την ανοικοδόμηση της Ιερουσαλήμ, μέχρι της ημέρας που θα εμφανιστεί ο άρχοντας, ο οποίος θα έχει χρισθεί από Εμένα, **θα περάσουν επτά εβδομάδες ετών και άλλες εξήντα δύο εβδομάδες ετών.** Μετά τις πρώτες επτά εβδομάδες θα επιστρέψουν οι Ιουδαίοι αιχμάλωτοι και θα ανοικοδομηθεί η πλατεία και το τείχος της πόλεως και θα πραγματοποιηθούν έτσι οι πρώτοι καιροί. **Και μετά την παρέλευση των εξήντα δύο εβδομάδων ετών, θα θανατωθεί ο χριστός Κυρίου, ο Σωτήρας, χωρίς να υπάρχει καμία απολύτως αμαρτία και αιτία θανάτου γι' Αυτόν.** Η πόλη της Ιερουσαλήμ και ο άγιος ναός θα καταστραφούν μαζί με τους ηγουμένους, τους άρχοντες της εποχής εκείνης. Οι κάτοικοι θα κατακλυσθούν από συμφορές και ένας ξένος λαός θα αναλάβει πόλεμο κατά του Ισραήλ, ενώ μέχρι το τέλος του πολέμου θα επιφέρει φοβερές καταστροφές και τρομερούς αφανισμούς. Κατά μία εβδομάδα ετών ο Χριστός θα συνάψει και θα καταστήσει ισχυρή και έγκυρη μία νέα διαθήκη. **Και κατά το μέσο της εβδομάδας αυτής, που θα προσφερθεί η μεγάλη θυσία του λυτρωτή Χριστού, θα τεθεί οριστικό πλέον τέρμα στις παλαιές θυσίες και σπονδές.** Και στον ναό μου και τον λαό του Ισραήλ, θα εισέλθουν βδελυρές δυνάμεις καταστροφής και ερημώσεως. Τέρμα όμως στην καταστροφή αυτή θα τεθεί όταν συμπληρωθεί ο ορισμένος χρόνος)»]. Αν θελήσει κάποιος τα χρόνια που περιλαμβάνονται σε αυτές τις χρονικές περιόδους που ο άγγελος ανέφερε στον Δανιήλ, να τα αριθμήσει αρχίζοντας από την οικοδόμηση της Ιερουσαλήμ και φθάσει στη γέννησή Του, θα δει ότι συμφωνούν απόλυτα αυτά με εκείνα που προφητεύτηκαν.

Να σου πω λοιπόν πώς γεννήθηκε: **«Μνηστευθείσης τῆς μητρὸς αὐτοῦ (:Αφού μνηστεύθηκε η μητέρα του Μαρία)».** Δεν είπε η παρθένας, αλλά απλά η μητέρα, για να γίνει πιο εύκολα αποδεκτός αυτός ο λόγος. Γι' αυτό προετοιμάζει πρώτα τον ακροατή να προσδοκά να ακούσει κάτι συνηθισμένο, και αφού το πετυχαίνει αυτό, τότε τον ξαφνιάζει με την εμφάνιση του παράδοξου γεγονότος, λέγοντας ότι: **«πρὶν ἢ συνελθεῖν**

αὐτοὺς εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου(:προτοῦ αυτοὶ να συνευρεθούν βρέθηκε ἔγκυος με τη δημιουργικὴ ἐπενέργεια του Ἁγίου Πνεύματος)». Δεν εἶπε: «*Προτοῦ να οδηγηθεὶ αὐτὴ στο σπίτι του γαμπροῦ*», γιατί ἤδη κατοικοῦσε ἐκεῖ. Υπήρχε ἔθιμο στους παλιούς, ως ἐπὶ το πλείστον τις γυναῖκες που μνηστεύονταν να τις κρατοῦν στο σπίτι τους, πράγμα που θα μπορούσε να συναντήσει κανεὶς να συμβαίνει και στις μέρες μας. Για παράδειγμα οἱ γαμπροὶ του Λωτ κατοικοῦσαν μαζί του στο σπίτι του. Κι αὐτὴ λοιπὸν μαζί με τον Ἰωσήφ κατοικοῦσε στο σπίτι του.

Ρωτᾶς γιατί δεν ἔμεινε ἔγκυος ἀπὸ τὴ δημιουργικὴ ἐπενέργεια του Ἁγίου Πνεύματος πρὶν μνηστευθεὶ κάποιον ἄντρα; Ὅπως εἶπα ἀπὸ τὴν ἀρχή, για να συγκαλύψει αὐτὸς ο αρραβωνιαστικὸς τὸ γεγονὸς τῆς εγκυμοσύνης τῆς Παρθένου και να ἀπαλλαγεί η Παρθένος ἀπὸ κάθε πονηρὴ υπόνοια. Γιατί ὅταν αὐτὸς, που κυρίως οφείλει να εἶναι ζηλιάρης περισσότερο ἀπὸ ὅλους, ἀποδεικνύεται ὅτι ὄχι μόνο δεν τὴν ἐκθέτει, οὔτε τὴν ἐξευτελίζει, ἀλλὰ τὴν ἀποδέχεται και τὴν περιποιεῖται μετὰ τὴν κύηση, εἶναι ολοφάνερο πως ἀν δεν ἦταν ἀπόλυτα βέβαιος ο ἴδιος, ὅτι ἀπὸ τὴν ἐνέργεια του Ἁγίου Πνεύματος προερχόταν αὐτὸ που ἐπρόκειτο να γεννηθεὶ, δεν θα συγκρατιόταν ο ἴδιος και δεν θα ἔκανε ὅλα τα ἄλλα που ἔκανε.

Ἀκριβῶς με ἔντονο τρόπο ἔγραψε και τὸ «*Βρέθηκε ἔγκυος*», που συνηθίζεται να λέγεται για παράδοξα και ἀνέλπιστα πράγματα, που δεν τα περιμένει κανεὶς να συμβοῦν. Μην προχωρεῖς λοιπὸν περισσότερο, μην ζητᾶς ν' ἀκούσεις κάτι πέρα ἀπ' αὐτὰ που εἰπώθηκαν, μη λες: «*Πῶς τὸ ἔκανε αὐτὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα να γίνει ἀπὸ μίᾳ παρθένο;*». Ἀν εἶναι ἀδύνατο να ἐρμηνεύσουμε τὸν τρόπο με τὸν ὁποῖο η δημιουργικὴ φύση διαμορφώνει τα πράγματα, πῶς θα μπορέσουμε να ἀπαντήσουμε στα παραπάνω ὅταν θαυματουργεῖ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα; Τα λέω ὅλα αὐτὰ, για να μη στενοχωρεῖς τὸν Ευαγγελιστὴ οὔτε να τὸν ἐνοχλεῖς μέσα σου συνέχεια με τέτοιες ἐρωτήσεις. Ἀφοῦ εἶπε ποῖος ἔκανε τὸ θαῦμα, ἐκλείσει τὴν υπόθεση. Λέει: «*πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου*(:προτοῦ αυτοὶ να συνευρεθούν βρέθηκε ἔγκυος με τη δημιουργικὴ ἐπενέργεια του Ἁγίου Πνεύματος)». Δηλαδή: «*Τίποτε*

περισσότερο δεν γνωρίζω, παρά ότι αυτό που συνέβη έγινε από το Άγιο Πνεύμα».

Πρέπει να νιώθουν ντροπή όσοι λεπτολογούν τόσο πολύ με τη Θεϊκή αυτή Γέννηση. Γιατί αν αυτή η γέννηση που έχει μύριους μάρτυρες και που έχει προαναγγελθεί πριν από τόσα πολλά χρόνια και αποκαλύφθηκε και εξετάσθηκε λεπτομερώς από πολλούς, κανείς όμως δεν μπόρεσε να την ερμηνεύσει, δεν είναι τελείως τρελοί αυτοί που περιεργάζονται το απόρρητο αυτό γεγονός και το εξετάζουν με περιέργεια; Γιατί ούτε ο Γαβριήλ[βλ.Ματθ.1,20: «*τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματός ἐστιν Ἁγίου (: διότι το παιδί που συνέλαβε μέσα της προέρχεται από τη δημιουργική επενέργεια του Αγίου Πνεύματος)*»], ούτε ο Ματθαίος μπόρεσαν να πουν κάτι παραπάνω, παρά μόνον ότι αυτό συνέβη από το Άγιο Πνεύμα.

Το πώς συνέβη αυτό από το Άγιο Πνεύμα και με ποιο τρόπο, κανείς από τους δύο δεν προσπάθησε να το ερμηνεύσει, ούτε βέβαια αυτό ήταν δυνατόν. Μη νομίσεις, ακροατή, ότι έμαθες τα πάντα ακούγοντας ότι αυτά συνέβησαν από το Άγιο Πνεύμα, γιατί πολλά αγνοούμε ακόμη κι αν πληροφορούμασταν πως ο Άπειρος βρίσκεται στη μήτρα, πως Αυτός που συγκρατεί το σύμπαν κυφορείται από γυναίκα, πως γεννά η Παρθένος και παραμένει παρθένος. Πες μου, πώς δημιούργησε το Άγιο Πνεύμα αυτόν τον ναό, δηλαδή τον Χριστό; Πώς έλαβε ο Κύριος ένα μέρος της σάρκας Του από τη μήτρα και το αύξησε αυτό και το μορφοποίησε; Το ότι προήλθε από τη σάρκα της Παρθένου, το δήλωσε λέγοντας: «*Τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν (:το παιδί που συνέλαβε μέσα της)*» και ο απόστολος Παύλος είπε: «*ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικὸς γενόμενον ὑπὸ νόμον (:όταν όμως συμπληρώθηκε ο χρόνος που είχε ορίσει η πανσοφία του Θεού, απέστειλε ο Θεός στον κόσμο τον Υιό Του, ο οποίος έγινε άνθρωπος από γυναίκα και υποτάχθηκε στο Μωσαϊκό νόμο)*»[Γαλ.4,4], αποστομώνοντας αυτούς που ισχυρίζονταν ότι ο Χριστός εμφανίστηκε σαν να πέρασε από κάποιο σωλήνα.

Αν συνέβαινε κάτι τέτοιο, γιατί χρειαζόταν η μήτρα; Αν συνέβαινε αυτό, τότε δεν θα είχε τίποτε κοινό με μας ο Χριστός, θα είχε κάποια άλλη σάρκα κι όχι όμοια με τη δική μας. Πώς όμως θα καταγόταν από την οικογένεια του Ιεσσαί; Πώς θα ήταν η *ράβδος*; Πώς θα ονομαζόταν υιός ανθρώπου; Πώς θα είχε μητέρα τη Μαριάμ; Πώς θα καταγόταν από το σπέρμα του Δαβίδ; Πώς πήρε τελικά μορφή δούλου; Πώς «*ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο*:(*ὁ Θεὸς Λόγος ἐγένετο μέσα στον χρόνο ἄνθρωπος*)»; Πώς γράφει στους Ρωμαίους ο Παύλος: «*Ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεός*;(από αυτούς τους μακαριστούς πατέρες κατάγεται ο Χριστός ως προς την ανθρώπινη φύση Του, ο οποίος είναι Θεός εξουσιαστής όλων, ἄξιος να υμνείται στους αιώνες)» [Ρωμ.9,5]. Το ότι όμως κατάγεται από μας και από το δικό μας φύραμα και από την παρθενική μήτρα, αποδεικνύεται κι απ' αυτά και από άλλα πολύ περισσότερα. Το πώς συνέβησαν αυτά, δεν είναι καθόλου γνωστό. Λοιπόν μην ερευνάς και εσύ, αναγνώστη, αλλά δέξου την αποκάλυψη και μην περιεργάζεσαι αυτό που αποσιώπησε ο Θεός.

ΠΡΟΣ ΔΟΞΑΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΤΡΙΑΔΙΚΟΥ ΘΕΟΥ,

επιμέλεια κειμένου: Ελένη Λιναρδάκη, φιλόλογος

ΠΗΓΕΣ:

- http://khazarzar.skeptik.net/pgm/PG_Migne/John%20Chrysostom_PG%2047-64/In%20Mathaeum.pdf
- Αγ. Ιωάννου Χρυσοστόμου Άπαντα τα έργα, πατερικές εκδόσεις «Γρηγόριος Παλαμάς», ΕΠΤΕ, εκδ.οίκος«Το Βυζάντιον»,Ομιλία Δ´(επιλεγμένα αποσπάσματα) τομ. 9, σελ. 51-121 ,Θεσσαλονίκη 1978
- Βιβλιοθήκη των Ελλήνων, Άπαντα των αγίων Πατέρων, Ιωάννου Χρυσοστόμου έργα, τόμος 63, σελ. 80 - 85(ή: 37-39 του PDF)·

(<https://drive.google.com/file/d/0ByZQkrKg4>)

- Π. Τρεμπέλα, *Η Καινή Διαθήκη με σύντομη ερμηνεία (απόδοση στην κοινή νεοελληνική)*, εκδόσεις αδελφότητας Θεολόγων «Ο Σωτήρ», έκδοση τέταρτη, Αθήνα 2014.
- *Η Καινή Διαθήκη, Κείμενον και ερμηνευτική απόδοσις υπό Ιωάννου Κολιτσάρα*, εκδόσεις αδελφότητας Θεολόγων «Η Ζωή», έκδοση τριακοστή τρίτη, Αθήνα 2009.
- *Η Παλαιά Διαθήκη κατά τους εβδομήκοντα, Κείμενον και σύντομος απόδοσις του νοήματος υπό Ιωάννου Κολιτσάρα*, εκδόσεις αδελφότητας Θεολόγων «Η Ζωή», έκδοση τέταρτη, Αθήνα 2005.
- http://users.sch.gr/aiasgr/Palaia_Diathikh/Biblia/Palaia_Diathikh.htm
- http://users.sch.gr/aiasgr/Kainh_Diathikh/Biblia/Kainh_Diathikh.htm
- http://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/tools/liddell-scott/index.html